

TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) ROKIŠKIO APYKOMO IR APSKRITIES VYDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Nr. 34.

Rokiškis, 1944 m. gruodžio mėn. 10 d.

Tarybinės mokyklos keliai

Niekur taip daug dėmesio nekreipiamą į švietimo sritį, kaip Tarybų Sąjungoje. Suprantama, kad ten, kur liaudies māsės, o ypač jaunimui, yra atviri keliai į moksą, į šviesą, švietimo klausimas negali būti antraeilis. Net dabar, tėvynės karo metu, kada visos jėgos sukauptos karo veiksmams, mokykla nelieka nė vienu atžvilgiu suvaržyta — priešingai, tarybinė valdžia daro viską, kad mokykla klestėtų ir šviesių tūkstančius jaunuolių. Kad tai nėra vien tušti žodžiai, mes patys aiškiai matome: Rokiškio apskritiję, kur ankščiau, dargi taikos metu, veikė tik viena gimnazija, šiandien dirba dvi gimnazijos, beveik kiekvienam valsčiuje randasi progimnazija, suaugusiai progimnazija ar Liaudies Uni-

versitetas.

Tarybinė mokykla, auklėjanti būsimuosius tarybinių inteligentų kadrus, turi savo principus ir uždavinius.

Tarybinės mokyklos auklėtinis, tai ne vien enciklopediniai žinių rinkėjas, bet besiformuojanti asmenybė, išauklėta marksizmo — leninizmo dvasioje, mylanti savo tautą ir tėvynę, ištikima partijai ir vyriausybei.

Tarybinė mokykla, priesingai buržuazinės santvarkos mokyklai, auklėja ne darbo bijančius, bet pareigingus ir samomingus tarybinius darbuotojus.

Tarybinė mokykla, eidama savo keliu, išugdyd naujus dirbančius kadrus, pilnai parengs profesiniam ir visuomeniniam darbui.

Padėtis Graikijoje

Londonas, gruodžio mėn. 8 d. (Tass).

Kaip perduoda Londono radijas, vakar Afinuose ir Pirėjoje visą dieną vyko kautynės tarp anglų Graikijos vyriausybės kariuomenės iš vienos pusės ir EAM (karinė organizacija) „Liaudies išsivadavimo fronto“ — EAM iš kitos pusės. Generolas Skobi pranešė, kad anglų kariuomenė pasistumėjo kai kuriose rajonuose. Vakar Pirėjoje išsisodino jūros pėstininkų dalinys, kad apsidarbuotų su snaiperiais. Dieną britų esmininkas, stovėjęs Pirėjos prieplaukoje, apšaudė ištvirtinimo punktus, kur, kaip pranešama,

yro sutelktos stambios partizanų jėgos. Kai kuriose vietose partizanai rodo atkaklų pasipriestinimą. Vakar kautynėse dalyvavo anglų tankai ir artilerija, o nedidelis skaičius léktuvų apšaudė partizanus iš kulkosvaidžių.

Centrinis EAM komitetas padarė pranešimą, kuriame sakoma, kad Papandren neišpildė savo pareigų dėl nubaudimo pardavikų ir išvijimo kuslingininkų iš valstybinių įstaigų. EAM pranešime taip pat kalbama ir apie tai, kad šalyje tėsiai savo veikimą ginkluotos jėgos, organizuojamos vokiečių.

Karas Ramiajame vandenyne

Londonas, gruodžio mėn. 8 d. (Tass).

Oficialiai pranešama, kad i Leite salą 7-osios amerikiečių divizijos daliniai, palaikomi aviacionis ir laivyno, išsisodino japonų pozicijų, užnugaryje, keliose myliose nuo Ornioko miesto ir stai-giai pradėjo pulti į šiaurę.

Desanto išsodinimas pribloškė japonus; dabar jie meta į mūši rezervus, norėdami sulaiatyti amerikiečių kariuomenės spaudimą į šiaurės rytus ir į pietus. Japonų pozicijos perkirstos į dvi dalis, o amerikiečiai daro spaudimą visu frontu.

Tuoju po amerikiečių desan-

Tarybinio Informacijos Biuro

gruodžio mén. 6, 7 ir 8 d. pranešimai

Gruodžio mén. 6 d. Vengrijoje, tarp Balafono ežero ir Dunojaus, mūsų kariuomenė, tėsdama puolima, užėmė 50 gyvenamųjų vietovių. Tuo pačiu mūsų kariuomenė, puolančioji tarp Balafono ežero ir Dravos upės, kaudamas užėmė virš 40 gyvenamųjų vietovių.

Laike kautynių gruodžio mén. 3 ir 4 d., Vengrijos teritorijoje 3-jo Užraknos fronto kariuomenė paėmė į nelaisvę 2375 vengrų ir vokiečių kareivių ir karininkus.

Jugoslavijoje, tarp Dunojaus ir Save upių, jugoslavų tautinio išvadavimo armija, bendradarbiaudama su mūsų kariuomenė, užėmė Šyde miestą ir eilę gyvenamųjų vietovių.

Kituose fronto baruose — žvalgų veiksmai ir eilėje vietų vyko vrietinio pobūdžio kautynės.

Gruodžio mén. 5 d. visuose fronto ruožuose mūsų kariuomenė pamušė ir sunaikino 38 priešo tankus. Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi numušta 5 priešo léktuvai.

Gruodžio mén. 7 d. Vengrijos, tarp Balafono ežero ir Dunojaus, mūsų kariuomenė, tėsdama puolimą, užėmė virš 40 gyvenamųjų vietovių. Tuo pačiu mūsų kariuomenė, puolančioji tarp Balafono ežero ir Dravos upės, užėmė miestą ir geležinkelio mazgą Bar; taip pat kaudamas užėmė virš 50 kitų gyvenamųjų vietovių.

Tokiu būdu visa pietinė Balafono ežero pakrantė visiškai išvalyta nuo priešo.

Laikė kautynių gruodžio mén. 6 d., 3-jo Užraknos fronto kariuomenė paėmė į nelaisvę 1030 vokiečių ir vengrų kareivių ir karininkų.

Kituose fronto baruose — žvalgų veiksmai ir eilėje vietų vyko vrietinio pobūdžio kautynės.

Gruodžio mén. 6 d. visuose fronto ruožuose mūsų kariuomenė pamušė ir sunaikino 38 priešo tankus. Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi numušta 5 priešo léktuvai.

Gruodžio mén. 8 d. Vengrijos teritorijoje, tarp Balafono ežero ir Dunojaus upės, mūsų kariuomenė, tėsdama puolimą, kaudamas užėmė virš 40 gyvenamųjų vietovių. Tuo pačiu mūsų kariuomenė, puolančioji tarp Balafono ežero ir Dravos upės, užėmė virš 30 gyvenamųjų vietovių.

Kituose fronto baruose — žvalgų veiksmai ir eilėje vietų vyko vrietinio pobūdžio kautynės.

Gruodžio mén. 7 d. visuose fronto baruose mūsų kariuomenė pamušė ir sunaikino 33 priešo tankus. Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi numušta 3 priešo léktuvai.

Tarybinis Informacijos Biuras.

Kariniai veiksmai Vakaru Europoje

Londonas, gruodžio mén. 8 d. (Tass).

Olandijoje sausumos kariuomenės aktyvumas apsiriboję patrulių veiksmais. Rajone į pietų rytus nuo Hertogenbosch, sajungininkų kariuomenė nežymiai pasistumėjo pirmyn į pietų rytus ir piešyti vakarus Borghteno link.

Moco rajone užimta Son-Henteno ir Flappvilo fortai — į vakarus ir į šiaurės vakarus nuo Moco.

Saatos upės lygumoje sajungininkų kariuomenė, veikiančioji į rytus nuo upės, išveržė į

to išsodinimo, buvo pastebėtas japonų laivų karavanas su naujomis jėgomis, kuris susidėjo į 6 stambių transportinių laivų ir 7 esmininkų. Sajungininkų aviacija staigiai puolė ši karavaną tuo laiku, kada japonų aviacija atakavo sajungininkų desantinių konvojų. Visi japonų 13 laivų buvo pasbandinti prieš juos iškraunant. Žuvo apie 4.000 japonų kareivių.

Kautynėse numušta 62 priešo léktuvai. Tą pačią dieną sajungininkų aviacija paskandino dar 10 nedidelių laivų su japonų kariuomenė.

Pechlouq. Į pietų rytus nuo Saarlando užimtas Hostenbachas. Saarlande teiasi mūšiai už kiekvieną namą. Sajungininkų kariuomenė, veikianti į pietų rytus nuo šio punkto, užėmė Ellingen. Kiti daliniai įžengė į Enchenbergą, užimdamai prie miesto keletą kaimų. Priešo pasipriešinimas čia sustiprėjo. Sunkios kautynės įvyko Merzelle, kur rezultate priešo kontratakos, sajungininkai paliko dalį miesto.

Į šiaurę nuo Holnaro, Biazos lygumoje, sajungininkų kariuomenės daliniai, nežiūrint į atkaklų priešo pasipriešinimą ir kontratakas, nežymiai pasistumėjo į priekį. Vogezo rajone išvalyta Tervi upės lyguma; sajungininkų kariuomenės daliniai pasiekė Tanną, kur dabar vyksta kautynės.

Naktį į gruodžio 8 d. lengvieji bombonešiai puole Holnaro,

Londonas, (Taas). AFI agentūra praneša iš Paryžiaus, kad gruodžio mén. 1 d. prasidėjo prancūzų gestapo galvos kapitono Lafono, jo pavaduotojo leitenanto Pjero Boni ir kitų jų bendrinxinkų teismas. Byla truks apie 10 dienų (ELTA).

Švietimo darbas Rokiškio apskrityje

Bažo liudies švietimo skyriaus vedėjas P. Urnėžaitis

Darbas Rokiškio apskrities pradžios mokyklose, gimnazijose ir progimnazijose oficialiai prasidėjo š. m. spalių mén. 2 d., bet, tikrumoje, daugelyje mokyklų darbas jau vyko rugsėjo mėnesyje. Aštu, ne visur darbas galėjo prasidėti pilnu tempu, kaip normaliais laikais: reikėjo atremontuoti apkriautas mokyklas, kai kur trūko inventoriaus, bet daugiausia vargo buvo su langų ištinkimu. Šie trūkumai, daugumoje, mokytojų ir tévų pastangomis pašalinti.

Dabar Rokiškio mieste veikia dyi gimnazijos. Berniukų gimnazijoje mokosi 510, o mergaičių 662 mokiniai. Pirmoje dirba 21, o antroje 23 mokytojai. Darbas vyksta gan normaliai, tik jaučiamas trūkumas vadovelių ir rašomosios medžiagos. Atkreiptinas mokytojų dėmesis į tai, kad jie rod़o per mažą aktinguo visuomeninėje veikloje, o tas pilnai galima, atsižvelgiant į gan dideli gimnazijos mokytojų skaičių.

Apskrityje veikia 9 progimnazijos: Svėdasuose, Pandelyje, Obeliuose, Juodupėje, Kamajuose, Skapiškyje, Rageliuose, Paemunėlyje ir suaugusiųjų progimnazija Rokiškyje. Iš viso jose mokosi 1272 mokiniai ir dirba 63 mokytojai.

Cia reikia pabrėžti ypač didelį valstiečių pasitenkinimą įsteigtomis progimnazijomis: didelė dalis trokstančių šviesos jaunuolių

likė už mokyklos durų, nes karro audra skaudžiai palietė daugelį valstiečių, ir leisti į Rokiškį būtų neįmanoma.

Apskrityje yra 85 pradžios mokyklos, kuriose mokosi apie 7.000 mokinų ir dirba 205 mokytojai. Ypatingu nusiskundimui dėl darbo nenormalumo negauna ma. Mokytojai glaudžiai bendradarbiauja su mokinii tėvais ir viisi trūkumai šalinami.

Vakarinį kursų suargusiemis apskrityje įsteigta 11 ir numatoma dar daug įsteigti. Nesant žibalo, kursai negalejo veikti, bet dabar, dėka Apskr. Vykd. K-to pastangų, kursai ir mokytojai, nors ir nedideliam kiekyje, yra aprūpinti žibalu ir vakarinis darbas švietimo įstaigose galės vystytis. Reikėt padaryti pastabas tiems mokyklų vedėjams ir mokytojams, kurie į paraginiam steigti kursus ir surašyti norinčius juos lankytis atsakė, kad ju rajonose norinčiu lankytis neatitraude. Cia parodyta per mažą iniciatyvos.

Džiugu konstatuoti, kad Rokiškio apskrities visuomenė ir mokytojai įvertina tarybinės vyrainybės pastangas švietimo srityje ir pareiškia dėkingumo.

Drauge mokytojai! Tau duotos visos galimybės tarnauti savo krašti ir tautai. Būk idealistas, nugalėk visus karos meto sunkumus ir įrodyk, kad tu esi vertas Lietuvos tarybinės liaudies pasitikėjimo.

A. Dangeraitis

Mirties kameroje

Su nuostaba ir užuojauta iššauktajam akysē, mes tylėdami žiūrėjomi viens į kitą.

Staiga palangėje revolverio štivis... Po jo vėl visa eilė. Lyg vėjo pranešamas aidas, nuskrido sušaudytojo deja.

Netrukus prižiūrėtojas vėl įėjo su lapuku į kamero. Antrą iššaukę mane. Neprisimenu, kokios mintys šmékstelėjo tada. Mačiau tik užuoautos pilnus draugų žvilgsnius. Žengiau pirmuosius žingsnius. Kažkodėl norėjau šypsotis, bet veido raumenys, rodos, buvo susting...

Koridoriuje buvo tamšu. Kažkas kelis kartus sérė buože, tačiau aš nejaučiau jokio skausmo. Ne galvojau nei apie mirtį, nei apie gyvenimą...

Tardomajam kambariye sédėjo keli ginkluoti vyrai. Vienas užrašinėjo. Nuklausė asmens žinias ir liepė eiti. Išėjau. Tik kada buvau visai nebėtoli kameros durų, šmékstelėjo mintis: „Nušaus,

ar paliks gyvą?“

Matyt, nebuko lemta dar atsiveikinti su šiuo pasauly, kad gyvas grįžau į kamero. Po manęs iššaukė visus kameroje buvusius kalnus, tačiau pirmojo likimo nė vienam neteko sulaukti.

Ir vėl bėgo dienos.

Vėl vakarais buvo vėk kameros... ter, iš kur ateina tik šuvių aidas, o iš ryto suvartydavo naujai suimtuosius.

Vieną dieną atėjo įsakymas mane paleisti

Šitos kelios prisiminimų nuotrūpos, žinau, nesudarys pilno vaizdo tų kančių, kurias patyrė okupantų siautėjimo metu Lietuvos liaudies vaikai. Pagaliau, ar gali žmogaus ranka visa tai surašyti, ką išgalvodavo sužverėjė ir krauso ištroškė budeliai.

Tik laikas išryškins visas šetoniškas vokiškių barbarų orgijas, kurias kélé jie mūsų gimtojoje žemėje.

Raudonosioms gurguolėms i Rokiškį plaukiant

Gražu ir džiugu, kai ilgos veržimų eilės užlieja gatves, pilnos rudens gėrybių, bet dar džiugiau, kad mūsų valstiečiai supranta savo pareigas ir nugalėdami kliūtis, kurias stato karos metas, spėja parengti ir pristatyti reikalingus javu bei kitų maisto produktų kiekius.

Kaip tik š. m. gruodžio mén. 5 ir 6 d. d., kada minėjome Stalino Konstitucijos sukaktį, į Rokiškį atvyko net dvi raudonosių gurguolės iš Panemunėlio ir Pane-

munių valsčių, viso su 230 vežimų.

Tai gražiausias įrodymas, kad ne veltui mes esame Stalino Konstitucijos pildytojai, kuri visiems užtikrina laisvą ir laimingą gyvenimą, užtikrina teisę į darbą ir poilių.

Susipratusių valstiečių atlitas žygis, ženklas, kad mes pasirūpė aukoti viską artejančią pergalei, ramiam ir saulėtam gyvenimui Stalino Konstitucijos šviesoje.

Arvydaitis.

més savo darbe, o mokiniam taip pat gero pasisekimio moksle.

Meninė dalį atliko progimnazijos moksleiviai. Buvo įscenintos Krylovo pasakėcios: „Žvėry kvartetas“, „Žiogas ir skruzdės“ ir „Bezdzionė ir akiniai“. Be to, mokiniai padeklamavo Krylovo kūrinį.

Minėjimas praėjo jaukioje nuotaikoje.

Atidarytas Liaudies Universitetas

Š. m. gruodžio mén. 1 d. Oberlinose atidarytas Liaudies Universitetas. Tik ką suorganizuota ši švietimo įstaiga jau susilaikė atlinkamo visuomenės susidomėjimo. Iki šio laiko užsiraše 38 klausytojai.

Juodupė Iškilmingas progimnazijos atidarymas

Š. m. lapkričio mén. 26 d. ivyko Juodupės progimnazijos iškilmingas atidarymas. I atidarymo iškilmės atsilankė Rokiškio Apskr. V. K. L. Švietimo Skyriaus vedėjas drg. Urnevičius. Drg. vedėjas savo turinėje kalboje placių palietė dabar vykstantias reformas švietimo ir kitose srityse, suminėdamas jų didelę reikšme atskuriančioje Tarybų Lietuvoje.

Progimnazijos direktorius viši mokytojų vardu patikino, kad mokiniai jo vėdamoj progimnazijoje bus ugdomi gerais ir naudingais liaudžiai žmonėmis, tévynės mylėtojais. Tėvų astovas drg. Sirynskas, prisimindamas kaip sunkiai buvo pasiekiamas mokslo laisvė, jauystėje, džiaugėsi, kad jų vaikai gali sentis mokslo šviesos prieinamomis sąlygomis.

Mokiniai vardu pasiekė trečios kl. mokinys Ramanuskas J., pažadėdamas už rūpinimąsi jais stengtis kuo daugiau įsigytį jiems teikiamų žinių, kad vėliau būtų naudingi liaudžiai ir tévynei.

Officialioji dalis buvo baigtą tautos giesmę, o vėliau sekė meninė dalis. Cia ypač gražiai pasirodė jaunūs progimnazijos choras, vedamas mokyk. A. Žemaičio ir tautinių šokių šokėjai, vadovaujami mokyk. A. Kalpokaitės. Gražiai pasirodė ir eilėraščių deklamatoriai.